

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

جزئیات سیاست جدید بانک مرکزی برای تامین ارز وامهای تولیدی

مدیریت نیازهای ارزی در شرایط کنونی از سوی بانک مرکزی به نحوی طراحی شده که ارز مورد نیاز تامین مواد اولیه تولید از محل صادرات غیرنفتی تامین شود.

کاهش فروش نفت در سایه تحریم های ظالمانه از یک سو و افت تقاضای جهانی برای خرید طلای سیاه از سوی دیگر سبب شده تا امسال اقتصاد ایران به طور کلی خود را از وابستگی به درآمدهای ارزی حاصل از فروش نفت برهاند و زمینه را به نحوی فراهم سازد که اقتصاد ایران با دلارهای غیرنفتی اداره شود.

البته سال ۹۸ نیز این کار به صورت پایلوت در اقتصاد ایران به اجرا رسید به نحوی که از نیمه دوم سال ۹۸ سیاست های ارزی کشور به سمتی پیش رفت که دلارهای غیرنفتی تامین کننده اصلی نیازهای ارزی کشور باشد و فقط بار تامین ارز مورد نیاز برای کالاهای اساسی بر عهده بانک مرکزی باشد؛ آنگونه که برآوردها نشان می دهد سال گذشته بالغ بر ۱۰ تا ۱۲ میلیارد دلار ارز از سوی بانک مرکزی برای واردات کالاهای اساسی اختصاص یافت و بخش عمده ای از ارز مورد نیاز واردات مواد اولیه تولید، قطعات و تجهیزات صنعتی از محل ارز حاصل از صادرات کالاهای غیرنفتی تامین شد.

در واقع بانک مرکزی با الزام صادرکنندگان به بازگشت ارز حاصل از صادرات و بکارگیری روش هایی همچون گره زدن رفع تعهد ارزی به استرداد مالیات بر ارزش افزوده و مشوق هایی از این دست تلاش کرد تا زمینه را برای در اختیار گرفتن ارزهای حاصل از صادرات فراهم آورد به نحوی که هر صادرکننده به چهار روش ترکیبی می توانست ارز حاصل از صادرات خود را به چرخه اقتصاد کشور بازگرداند؛ بخشی از منابع حاصل از صادرات کالاهای غیرنفتی می تواند به صورت اسکناس، بخشی دیگر به صورت ارائه ارز در سامانه نیما یا واردات در مقابل صادرات خود و یا واگذاری پروانه صادراتی به غیر، به چرخه اقتصاد کشور بازگردد که بر همین اساس وارد کنندگان نیز با اولویت های تعیین شده از سوی بانک مرکزی و دستگاه های سیاست گذار می توانستند از این ارز بهره مند شوند.

امسال اما شرایط به گونه ای دیگر پیش رفته و در حال حاضر بانک مرکزی تصمیم گرفته تا تمرکز اصلی خود را بر تامین ارز مورد نیاز کالاهای اساسی قرار دهد و مواد اولیه و تجهیزات مورد نیاز تولید از بخش های ارزآور همچون صنایع معدنی و صادرات برخی کالاهای سنتی از جمله پسته، خشکبار و فرش تامین شود.

بر این اساس به نظر می رسد سیاست ارزی بانک مرکزی اگر به درستی اجرایی شود می تواند به بروکراسی های پیچیده تامین ارز از سامانه نیما تا حدودی زیادی پایان دهد و دست صادرکننده و واردکننده را با پیچیدگی های کمتری و البته با نظارت سیاست گذار ارزی باز بگذارد.